

**ОБЕДИНЕТИ
НАЦИИ**

Меѓународен суд за кривично гонење
на лица одговорни за тешки кршења
на меѓународното хуманитарно право
извршени на територијата на поранешна
Југославија од 1991 година

Предмет бр.: ИТ-04-82- ЕС

Датум: 23. јуни 2011

Оригинал: англиски

ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА МЕЃУНАРОДНИОТ СУД

Пред: Судија Патрик Робинсон, Претседател

Секретар: г. Џон Хокинг

Датум на одлука: 23. јуни 2011

ОБВИНИТЕЛОТ

против

ЈОХАН ТАРЧУЛОВСКИ

ЈАВНА

**ОДЛУКА НА ПРЕТСЕДАТЕЛОТ ВО ВРСКА СО
ПРЕДВРЕМЕНО ПУШТАЊЕ НА СЛОБОДА НА ЈОХАН
ТАРЧУЛОВСКИ**

Канцеларија на Обвинителот:

г. Серж Брамерц

Бранители на обвинетиот:

г. Алан М. Дершовиц

г. Натан З. Дершовиц

г. Антонио Апостолски

г. Јордан Апостолски

1. Меѓународниот суд за кривично гонење на лица одговорни за тешки кршења на меѓународното хуманитарно право извршени на територијата на поранешна Југославија од 1991 година (понатаму во текстот: "Меѓународен суд") го доби барањето за предвременно пуштање на слобода, поднесено од г. Јохан Тарчуловски кој се наоѓа во Притворската единица на Обединетите нации ("ПЕОН");

А. Основни податоци

2. На 16. март 2011, бранителот на г. Тарчуловски поднесе барање за предвременно пуштање на слобода согласно со член 28 од Статутот на Меѓународниот суд ("Статут"), и став 2 од Упатството за работа при решавање по барања за помилување, ублажување на казна и привремено пуштање на слобода на лица осудени од Меѓународниот суд ("Упатство за работа").¹ Г. Тарчуловски тврди дека ги исполнува условите за предвременно пуштање на слобода.²
3. На 22. март 2011, побарав од Секретарот на Судот да ги собере релевантните информации од ПЕОН и од Канцеларијата на обвинителот ("Обвинителство"), согласно со член 3 од Правилникот за работа.³
4. На 13. април 2011, согласно со став 3(б) и 3(в) од Правилникот за работа, Секретарот ми го достави дописот на ПЕОН од 31. март 2011 во врска со однесувањето на г. Тарчуловски во текот на неговиот притвор, како и дописот на Обвинителството од 6. април 2011 во врска со неговата соработката со Канцеларијата на обвинителот.⁴

¹ ИТ/146.Рев.3, 16. септември 2010.

² *Обвинителот против Јохан Тарчуловски и Љубе Бошкоски*, Предмет бр. ИТ-04-82-ЕС, Барање на Тарчуловски за предвременно пуштање на слобода, 16. март 2011 ("Барање за предвременно пуштање на слобода").

³ Допис на Претседателот до Заменик секретарот на судот, 22. март 2011 ("Допис од 22. март 2011")

⁴ Допис на Секретарот до Претседателот на судот, 13. април 2011 ("Допис од 13. април 2011")

5. Горенаведените матерјали му беа доставени на г. Тарчуловски на 19. април 2011.⁵ Г. Тарчуловски не достави забелешки во врска со доставениот материјал согласно со член 5 од Правилникот за работа.⁶

Б. Судската постапка пред Меѓународниот суд

6. Првобитното обвинение против Јохан Тарчуловски и сообвинетиот Љубе Бошкоски беше покренато на 22. декември 2004⁷ и потврдено на 9. март 2005.⁸ Изменетото обвинение излезе на 2. ноември 2005,⁹ додека Второто изменето обвинение ("Обвинение") на 4. април 2006.¹⁰ Во три точки на Обвинението, Обвинителството го теретеше г. Јохан Тарчуловски за кршење на законите и обичаите на војување според член 3 Статутот на Судот: убиство, безобсирно уништување на градови, гратчиња и села, и сурово постапување.¹¹ Во Обвинението се тврдеше дека г. Тарчуловски учествувал во заеднички злосторнички потфат според член 7(1) од Статутот, чија цел била да се упати противзаконски напад на цивили и цивилни објекти во селото Љуботен, што не било оправдан со воена неопходност, кривично дело според член 3 од Статутот на Судот.¹² Понатаму во Обвинението се тврдеше дека, според член 7(1) од Статутот на Судот, г. Тарчуловски ги наредувал, планирал, поттикнувал, помагал и поддржувал кривичните дела кои му се товареа во Обвинението.¹³ Г. Тарчуловски беше уапсен на 14. март 2005 и префрлен во ПЕОН на 16. март 2005.¹⁴

⁵ Допис на Секретарот до Претседателот на судот, 11. мај 2011 ("Допис од 11. мај 2011")

⁶ Допис од 11. мај 2011

⁷ *Обвинителот против Јохан Тарчуловски и Љубе Бошкоски*, Предмет бр. ИТ-04-82-И, Обвинение, 22. декември 2004.

⁸ *Обвинителот против Јохан Тарчуловски и Љубе Бошкоски*, Предмет бр. ИТ-04-82-И, Решение по разгледување на Обвинение, 9. март 2005.

⁹ *Обвинителот против Јохан Тарчуловски и Љубе Бошкоски*, Предмет бр. ИТ-04-82-ПТ, Изменето обвинение, 2. ноември 2005.

¹⁰ *Обвинителот против Јохан Тарчуловски и Љубе Бошкоски*, Предмет бр. ИТ-04-82-ПТ, Второ изменето обвинение, 4. април 2006 ("Обвинение").

¹¹ Обвинение, пара. 23, 25, 42.

¹² Обвинение, пара. 3, 4.

¹³ Обвинение, пара. 9-10.

¹⁴ *Обвинителот против Јохан Тарчуловски и Љубе Бошкоски*, Предмет бр. ИТ-04-82-Т, Пресуда, 10. јули 2008, (Пресуда на Судскиот совет), пара. 609.

7. На 10. јули 2008, Судскиот совет го огласи г. Тарчуловски виновен по сите три точки од Обвинението за неговата улога во наредувањето, според член 7(1) од Статутот на Судот, да се извршат кривичните дела против етничките албанци во Љуботен, во поранешна југословенска Република Македонија, на 12. август 2001.¹⁵ Г. Тарчуловски беше осуден на дванаесет години затвор и согласно со правилото 101(В) од Правилникот, му се засмета времето поминато во притвор од 16. март 2005.¹⁶
8. На 19. мај 2010, Жалбениот совет ја отфрли во целост жалбата на г. Тарчуловски и ја потврди одлуката на Судскиот совет.¹⁷

В. Меродавно право

9. Според член 28 од Статутот на Судот, доколку според важечките правни прописи на државата во која осудениот ја издржува казната затвор тој има право на помилување или намалување на казната, таа држава за тоа мора да го извести Меѓународниот суд, и Претседателот на Меѓународниот суд, откако се посоветуваат со судиите, донесува одлука врз основа на темелните интереси на правдата и општите правни начела. Правилото 123 од Правилникот го одразува членот 28, а според правилото 124 од Правилникот, Претседателот, по таквото известување, може да одлучи, во консултација со членовите на Бирото и со постојаните судии од Судскиот совет којшто ја изрекол казната и кои сè уште се судии на Меѓународниот суд, дали помилувањето или ублажувањето на казната се соодветни. Правилото 125 од Правилникот предвидува дека при одлучување дали помилувањето или ублажувањето на казната се соодветни, Претседателот ги зема предвид, *inter alia*, тежината на кривичното дело или на кривичните дела за кои затвореникот бил осуден, третманот спрема лица кои се во слична

¹⁵ Судска пресуда, пара. 589, 594, 607.

¹⁶ Судска пресуда, пара. 608.

¹⁷ *Обвинителот против Јохан Тарчуловски и Љубе Бошкоски*, Предмет бр. ИТ-04-82-А, Пресуда, 19. мај 2010 ("Жалбена Пресуда"), Диспозитив.

положба, покажаното ниво на рехабилитација на затвореникот, како и секоја позначајна соработка на затвореникот со Обвинителот.

10. Иако Статутот на Судот, Правилникот и Упатството за работа не се однесуваат на ситуации кога едно осудено лице се наоѓа во притвор во ПЕОН а не во една од државите за издржување на казна, "условите за стекнување право на помилување или ублажување на казна треба еднакво да се применат за сите лица огласени за виновни и осудени од страна на Меѓународниот суд" и "правото на лицата кои ја отслужуваат нивната казна во ПЕОН треба да се одреди според истите услови за стекнување право на помилување во државата во која се издржува казната".¹⁸

Г. Расправа

11. При одлучување дали предвременно пуштање на слобода е соодветно, јас се консултирав со Судиите на Бирото и со постојаните судии од Судскиот совет којшто ја изрекол казната и кои сè уште се судии на Меѓународниот суд.

1. Третман спрема затвореници кои се во слична положба

12. Г. Тарчуловски тврди дека при разгледување на неговото барање за предвременно пуштање на слобода треба да се земе предвид македонското кривично право, со оглед на тоа што при определување на неговата казна Судскиот совет ја зема предвид општата пракса на одредување затворски казни на судовите на поранешната југословенска Република Македонија.¹⁹ Според член 36, став 2 од кривичниот законик на поранешната југословенска Република

¹⁸ *Обвинителот против Мирослав Квочка*, Предмет бр. ИТ-98-30/1-А, Решение на Претседателот по барање за помилување или ублажување на казна, 30. март 2005, пара. 4; *Обвинителот против Милорад Крнџелац*, Предмет бр. ИТ-97-25-ЕС, Доверливо решение на Претседателот по барањето на Милорад Крнџелац за помилување или ублажување на казна, 21. јуни 2005, пара. 5; *Обвинителот против Милан Гверо*, Предмет бр. ИТ-05-88-ЕС, Одлука на Претседателот во врска со предвременото пуштање на слобода на Милан Гверо, 28. јуни 2010, пара. 7.

¹⁹ Барање за предвременно пуштање на слобода, пара. 12; Пресуда на Судскиот совет, пара. 602.

Македонија, "осудениот кој издржал половина од казната затвор може условно да се пушти на слобода".²⁰

13. Г. Тарчуловски отслужил приближно шест години од неговата казна затвор од 12 години, вклучувајќи го и времето поминато во притвор пред и до датумот на пресудата. Меѓутоа, согласно со судската пракса на Меѓународниот суд, осуденото лице стекнува право на предвременно пуштање на слобода само ако отслужил најмалку две третини од неговата казна.²¹ Праксата на отслужување на две третини од казната доследно се применувала во минатото и покрај националните закони на земјите во кои се отслужуваат затворските казни.²² Не

²⁰ Кривичен законик, изменет и дополнет во 2009 година, поранешна југословенска Република Македонија, член 36, став 2 (1996)

²¹ *Обвинителот против Благоје Симиќ*, Предмет бр. ИТ-95-9-ЕС, Одлука на Претседателот во врска со предвременото пуштање на слобода на Благоје Симиќ, 15. февруари 2011, пара. 20; *Обвинителот против Дарко Мрѓа*, Предмет бр. ИТ-02-59-ЕС, Претседателот во врска со предвременото пуштање на слобода на Дарко Мрѓа, 1. февруари 2011, пара. 15; *Обвинителот против Ивица Рајиќ*, Предмет бр. ИТ-95-12-ЕС, Одлука на Претседателот во врска со предвременото пуштање на слобода на Ивица Рајиќ, 31. јануари 2011, пара. 14; *Обвинителот против Зоран Жигиќ*, Предмет бр. ИТ-98-30/1-ЕС, Одлука на Претседателот во врска со предвременото пуштање на слобода на Зоран Жигиќ, 8. ноември 2010, пара. 12; *Обвинителот против Харедин Бала*, Предмет бр. ИТ-03-66-ЕС, Решение по барањето на Харедин Бала за намалување на казна, 15. октомври 2010, пара. 14; *Обвинителот против Момчило Крајишник*, Предмет бр. ИТ-00-39-ЕС, Одлука на Претседателот во врска со предвременото пуштање на слобода на Момчило Крајишник, 26. јули 2010, пара. 14; *Обвинителот против Милан Гверо*, Предмет бр. ИТ-05-88-ЕС, Одлука на Претседателот во врска со предвременото пуштање на слобода на Милан Гверо, 28. јуни 2010, пара. 8; *Обвинителот против Душко Сикирица*, Предмет бр. ИТ-95-8-ЕС, Одлука на Претседателот во врска со предвременото пуштање на слобода на Душко Сикирица, 21. јуни 2010, пара. 13; *Обвинителот против Драган Зеленовиќ*, Предмет бр. ИТ-96-23/2-ЕС, Решение на Претседателот по барањето на Драган Зеленовиќ за помилување или ублажување на казна, 8. јуни 2010, пара. 13; *Обвинителот против Дарио Кордиќ*, Предмет бр. ИТ-95-14/2-ЕС, Решение на Претседателот по барањето на Дарио Кордиќ за помилување или ублажување на казна, 13. мај 2010, пара. 13; *Обвинителот против Млаѓо Радиќ*, Предмет бр. ИТ-98-30/1-ЕС, Решение на Претседателот по барањето на Млаѓо Радиќ за помилување или ублажување на казна, 23. април 2010, пара. 12-13; *Обвинителот против Митар Васиљевиќ*, Предмет бр. ИТ-98-32/2-ЕС, Решение на Претседателот по барањето на Митар Васиљевиќ за помилување или ублажување на казна, 12. март 2010, пара. 14; *Обвинителот против Драган Јокиќ*, Предмет бр. ИТ-02-60-ЕС и ИТ-05-88-Р.77.1-ЕС, Решение на Претседателот по барањето на Драган Јокиќ од 8. декември 2009 за помилување или ублажување на казна, 13. јануари 2010, пара. 14; ; *Обвинителот против Биљана Плавшиќ*, Предмет бр. ИТ-00-39-ЕС и 40/1-ЕС, Решение на Претседателот по барањето на г-ѓа Биљана Плавшиќ за помилување или ублажување на казна, 14. септември 2009, пара. 10.

²² *Види, на пример, обвинителот против Драган Зеленовиќ*, Предмет бр. ИТ-96-23/2-ЕС, Решение на Претседателот по барањето на Драган Зеленовиќ за помилување или ублажување на казна, 8. јуни 2010, пара. 13; *Обвинителот против Дарио Кордиќ*, Предмет бр. ИТ-95-14/2-ЕС, Решение на Претседателот по барањето на Дарио Кордиќ за помилување или ублажување на казна, 13. мај 2010, пара. 13; *Обвинителот против Млаѓо Радиќ*, Предмет бр. ИТ-98-30/1-ЕС, Решение на Претседателот по барањето на Млаѓо Радиќ за помилување или ублажување на казна, 23. април 2010, пара. 12-13.

гледам причина зошто би требало да се отстапи од оваа пракса во овој случај. Задолжителната одредба од правилото 101 (Б) (iii) од Правилникот којашто им налага на Судските совети да ја земаат предвид општата пракса на одредување затворски казни на судовите на поранешна Југославија при одредување казна, нема свој пандан во правилото 125 од Правилникот. Согласно со правилото 125, должен сум да го земам предвид третманот спрема затвореници кои се во слична положба. Затоа, мислам дека времето кое г. Тарчуловски до сега го отслужил за своите кривични дела не оди во прилог на неговото предвремено пуштање на слобода.

14. Напоменувам дека г. Тарчуловски ќе има отслужено две третини од неговата казна приближно на 14 март 2013 година.

2. Тежината на кривичните дела

15. Согласно со правилото 125 од Правилникот, должен сум да ја земам предвид тежината на извршените кривични дела.

16. Што се однесува до тежината на кривичните дела, напоменувам дека во својата пресуда, Судскиот совет заклучи дека на 12. август 2001 година, добро вооружени резервни полицајци, што ги предводел г. Тарчуловски, извршиле кривични дела против етничките Албанци во село Љуботен, во поранешна југословенска Република Македонија.²³ За време на нивниот престој во селото, полициските сили убиле тројца мажи, смислено ги уништиле или оштетиле со палење куќите на 12 жители, и многу сурово ги тепале, повредувале и им се заканувале на 13 мажи кои побарале засолниште во визбата на две куќи.²⁴ Судскиот совет нагласи дека сите жртви на овие кривични дела биле

²³ Пресуда на Судскиот совет, пара. 589.

²⁴ Пресуда на Судскиот совет, пара. 590.

невооружени и не претставувале физичка закана ниту им се спротиставувале на полициските сили.²⁵

17. Што се однесува до последиците за жртвите, поучен е следниот цитат на Судскиот совет:

За жртвите кои загинале, последиците од однесувањето на полициските сили биле апсолутни. Блиските членови на семејствата мораат да го носат товарот од загубата на своите сакани. Јасно е дека жртвите кои преживеале, претрпеле физички и психички страдања кои биле неподносливи и долги. Очигледно е дека 12 семејства ги загубиле своите домови и имоти, претрпувајќи финансиски и лични загуби.²⁶

18. Во поглед на неговата улога во извршувањето на овие кривични дела, г. Тарчуловски упатува на заклучокот на Судскиот совет дека тој не било лицето кое ја иницирало операцијата во Љуботен и дека тој лично не извршил ниту едно од кривичните дела, ниту пак беше утврдено дека тој учествувал во Здружен злосторнички потфат при извршувањето на кривичните дела.²⁷ Напоменувам дека Судскиот совет заклучи дека г. Тарчуловски бил релативно понизок службеник во Министерството за внатрешни работи и извршувал наредби на лица кои биле на повисоки функции од него.²⁸ Неговата улога била да ги испланира кривичните дела, да ги поттикне резервните полицајци што ги беше собрал да ги извршат кривичните дела, и да им нареди да ги извршат истите.²⁹ Судскиот совет истакна дека "неговата улога во наредувањето да се извршат кривичните дела потполно и адекватно ја отсликува целосната тежина на неговото однесување"³⁰.

19. Врз основа на горенаведеното, јас мислам дека кривичните дела на г. Тарчуловски се од голема тежина, и тоа е фактор што не оди во прилог на неговото предвременно пуштање на слобода.

²⁵ Пресуда на Судскиот совет, пара. 592.

²⁶ Пресуда на Судскиот совет, пара. 593.

²⁷ Барање за предвременно пуштање на слобода, пара. 13; Пресуда на Судскиот совет, пара. 594.

²⁸ Пресуда на Судскиот совет, пара. 594.

²⁹ *Ibid*

³⁰ *Ibid*

3. Покажаното ниво на рехабилитација

20. Согласно Правилото 125 од Правилникот, Претседателот го зема предвид покажаното ниво на рехабилитација на затвореникот. Според став 3(б) од Упатството за работа, Секретаријатот на Судот ќе побара извештаи и забелешки од соодветните власти на Државата во којашто се издржува казната за однесувањето на осуденото лице во текот на издржувањето на казната.

21. Во извештајот на ПЕОН од 31. март 2011 се наведува дека г. Тарчуловски се однесувал со почит кон персоналот и раководните лица од притворската единица, дека го почитувал Правилникот за притвор и ги следел сите упатства на притворските офицери, и дека во неговото притворско досие нема никакви негативни забелешки.³¹ Г. Тарчуловски се опишува како човек „кој ја отслужува својата казна на најдобар можен начин“.³² Управникот на ПЕОН го опишува односот на г. Тарчуловски со другите притвореници како „добар и срдечен“ и наведува дека „неговото присуство во затворското крило влијае позитивно врз групната динамика“.³³ Г. Тарчуловски додава дека другите притвореници се од разни националности и дека тој никогаш не направил поделба врз основа на нивната етничка или верска припадност.³⁴

22. Според став 3(б) од Правилникот за работа, Државата во која се спроведува казната е должна да поднесе извештаи за психолошката состојба на осуденото лице во текот на издржувањето на затворската казна, додека во став 8 од Упатството за работа се наведува дека Претседателот може да ги земе предвид и сите други информации коишто се сметаат за релевантни и ги надополнуваат критериумите наведени во правилото 125 од Правилникот. Забележувам дека ПЕОН не доставил психолошки или психијатриски извештаи. Недостатокот на таквите извештаи го

³¹ *Ibid*

³² *Ibid*

³³ Барање за предвремено пуштање на слобода, пара. 9.

³⁴ Барање за предвремено пуштање на слобода, пара. 11.

сметам за неутрален фактор при донесување одлука по барањето на г. Тарчуловски за предвременно пуштање на слобода.

23. Г. Тарчуловски тврди дека при донесување одлука, треба да се земе предвид какво влијание има издржувањето на затворската казна врз неговата сопруга и две мали деца.³⁵ Одвојувањето на г. Тарчуловски од неговото семејство е реална последица на неговата пресуда и казна и затоа, според моето мислење, не влијае значително во прилог на предвременно пуштање на слобода. Исто така напоменувам дека, според Управникот на ПЕОН, г. Тарчуловски има блиски односи со својата сопруга и таа редовно го посетува заедно со нивните две деца.³⁶

24. Врз основа на доброто однесување на г. Тарчуловски за време на неговиот притвор во ПЕОН, сметам дека г. Тарчуловски постигнал некакво – иако многу ограничено – ниво на рехабилитација, што оди во прилог на одобрување на неговото барање за предвременно пуштање на слобода.

4. Соработка со Обвинителството

25. Согласно со правилото 125 од Правилникот, при донесување одлука, Претседателот ќе земе предвид каква било значителна соработка на затвореникот со Обвинителството. Во став 3(в) од Правилникот за работа се наведува дека Секретаријатот ќе побара од Обвинителството да поднесе целосен извештај за секаква соработка на осуденото лице со Обвинителството и за значењето на таа соработка.

26. На 6. април 2011, Обвинителството достави допис во кој се наведува дека г. Тарчуловски не соработувал со Обвинителството во тек на неговото судење, жалбена постапка или во било кое време за време на отслужување на неговата

³⁵ Допис од 13. април 2001 (Допис од ПЕОН од 31. март 2011 за однесувањето на г. Тарчуловски во притвор).

³⁶ Допис од 13. април 2001 (Допис од Обвинителот од 6. април 2011 во однос на соработката на г. Тарчуловски со Обвинителството).

казна.³⁷ Врз основа на горенаведеното, факторот за соработка го сметам за неутрален.

5. Заклучок

27. Врз основа на горенаведеното како и земајќи ги предвид сите фактори наведени во правилото 125 од Правилникот, сметам дека, иако г. Тарчуловски покажал дека постигнал едно – иако многу ограничено – ниво на рехабилитација, преостануваат значителни фактори кои не одат во прилог на одобрување на неговото барање за предвременно пуштање на слобода. Кривичните дела на г. Тарчуловски се од голема тежина и вклучуваат убиство на тројца мажи, смислено уништување или оштетување со палење на куќите на 12 жители, и многу сурово тепање, повредување и заканување на 13 мажи кои побарале засолниште.³⁸ Овие кривични дела биле извршени од добро вооружени резервни полицајци што ги предводел г. Тарчуловски.³⁹ Покрај тоа, во однос на должноста на Претседателот да го земе предвид третманот спрема затвореници кои се во слична положба, согласно со судската пракса на Меѓународниот суд, осуденото лице стекнува право на предвременно пуштање на слобода само ако отслужил најмалку две третини од неговата казна; затоа, фактот што г. Тарчуловски дури неодамна отслужил половина од неговата казна не оди во прилог на одобрување на барањето за предвременно пуштање на слобода. Затоа, сметам дека на г. Тарчуловски не треба да му се одобри предвременно пуштање на слобода.

28. Напоменувам дека моите колеги едногласно го делат моето мислење дека на г. Тарчуловски не треба да му се одобри барањето за предвременно пуштање на слобода.

³⁷ Пресуда на Судскиот совет, пара. 590.

³⁸ *Ibid*

³⁹ *Ibid*

Д. Диспозитив

29. Од горенаведените причини, согласно со член 28 од Статутот, правилата 124 и 125 од Правилникот, и став 8 од Правилникот за работа, се ОДБИВА барањето на г. Тарчуловски за предвремено пуштање на слобода.

Составено на англиски и на француски, при што англиската верзија е меродавна.

(своерачен потпис на оригиналот)

Судија Патрик Робинсон

Претседател

Датум 23. јуни 2011,

Во Хаг

Холандија

[Печат на Меѓународниот суд]